

Griepepidemie nog steeds niet voorbij

Nieuwsbrief Influenza- Surveillance 2014-2015

Een uitgave van: Nationaal Influenza Centrum (NIC): Rotterdam (Erasmus MC), Bilthoven (RIVM); Nederlands instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL); Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ).

Influenzasituatie in Nederland

De griepepidemie in Nederland duurt nog steeds op een mild niveau voort. De influenza-activiteit is vanaf week 14 vrijwel gelijk gebleven (figuren 1 en 2). In week 14 - 17 consulteerden per 10.000 inwoners 5,5 – 5,9 patiënten met een influenza-achtig ziektebeeld (IAZ) één van de NIVEL-peilstationhuisartsen participierend in NIVEL Zorgregistraties. Daarmee beweegt de influenza-activiteit zich nog steeds boven de epidemische drempel van 5,1 patiënten met IAZ per 10.000 inwoners. Ook het percentage influenzaviruspositieve neus- en keelmonsters afgenomen bij peilstationpatiënten ligt met 56% nog op epidemisch niveau.

De griepepidemie van 2014 - 2015 duurt al 21 weken en is dus nog niet ten einde. Omdat de influenza-activiteit echter mild is en omdat geen belangrijke ontwikkelingen meer worden verwacht zullen wij de rapportage via deze nieuwsbrief voor dit seizoen beëindigen.

Virusdetecties: peilstationhuisartspatiënten

Influenzavirus B blijft sterk dominant (figuur 3). In week 17 was dit het enige type dat werd gedetecteerd in de 9 onderzochte neus- en keelmonsters van IAZ patiënten afgenomen door peilstationhuisartsen. In deze 9 monsters werd door het NIC 5 maal (56%) influenzavirus aangetroffen, in alle gevallen een B-virus van de B/Yamagata/16/88-lijn. In geen van de neus- en keelmonsters afkomstig van 10 peilstationpatiënten met een luchtweginfectie zonder typische klachten van griep (ARI) werd influenzavirus aangetoond.

Virusdetecties: door ziekenhuislaboratoria gediagnostiseerde influenzapatiënten

Dit seizoen ontving het NIC vanuit diagnostische laboratoria, meestal verbonden aan ziekenhuizen, tot dusver in totaal 2595 influenzavirussen. Hiervan waren er 2230 (86%) van het A-type en 365 (14%) van type B. Van de B-virussen behoorde tenminste 1 tot de B/Victoria/2/87-lijn en tenminste 337 tot de Yamagata-lijn; van 27 B-virussen is de lijn (nog) niet bepaald. Van de gesubtypeerde influenza A-virussen waren er 1929 (91%) van het subtype A(H3N2) en 191 (9%) van subtype A(H1N1)pdm09; 110 (5%) influenza A-virussen werden (nog) niet gesubtypeerd. In week 17 werd tot nu toe 1 nog ongesubtypeerd A-virus aangetoond naast 6 type B-virussen waarvan er tenminste 4 behoorden tot de B/Yamagata/16/88-lijn (figuur 4).

Genetische analyse influenza B-virussen

Alle geanalyseerde B-virussen van de Yamagata-lijn uit de peilstationsurveillance vielen in HA-clade 3, gerepresenteerd door B/Phuket/3073/2013.

Virussen uit deze clade matchen antigeen niet optimaal met B/Massachusetts/2/2012, het vaccinvirus voor 2014-2015. De WHO-laboratoria deden soortgelijke observaties en daarom is besloten als vaccinvirus voor 2015-2016 het virus B/Phuket/3073/2013 aan te bevelen, zie tabel op pagina 3 van deze nieuwsbrief.

Genetische analyse influenza A(H3N2)-virussen

Door het seizoen heen clusterden de Nederlandse A(H3N2)-virussen in H3 clades 3C.2a (mismatch met vaccin) en 3C.3b (match met vaccin) in een verhouding die wegens de te kleine aantallen geanalyseerde virussen niet betrouwbaar kon worden vastgesteld. Wat deze gemengde circulatie betekent voor de effectiviteit van de huidige A(H3N2)-vaccincomponent A/Texas/50/2012, is nog niet duidelijk. De WHO heeft voor het influenzaseizoen 2015-2016 het clade 3C.3a virus A/Switzerland/9715923/2013 als A(H3N2)-vaccincomponent gekozen, zie tabel op pagina 3 van deze nieuwsbrief.

Influenzasituatie in Europa in week 16

Epidemiologie

In het grootste deel van de Europese Regio van de WHO blijft de influenza-activiteit afnemen. Gemiddeld was in week 16 bij peilstationpatiënten 25% van de respiratoire monsters positief voor influenzavirus tegen 36% en 28% in respectievelijk week 14 en 15. In week 16 was het aandeel van de type B-virusinfecties gestegen tot 75% (was in week 15 69%) (*Flu News Europe*).

Virologie

Vrijwel alle influenzavirus type B-virussen gedetecteerd in week 16 waarvan de fylogenetische lijn werd bepaald, behoorden tot de Yamagata-lijn. Bij de gesubtypeerde type A-virussen waren de subtypen A(H1N1)pdm09 en A(H3N2) ongeveer gelijk vertegenwoordigd (*Flu News Europe*).

Genetische analyse influenza B-virussen

In week 16 waren weer bijna alle B-virussen van de Yamagata-lijn en vielen in clade 3, waarin zich ook B/Phuket/3073/2013 bevindt. Dit virus wijkt antigenetisch af van het huidige vaccinvirus B/Massachusetts/2/2012 en is aanbevolen voor het vaccin voor het seizoen 2015-2016 (*Flu News Europe*).

Laatste Nieuwsbrief

Zoals boven reeds vermeld, sluiten wij - als zich geen onverwachte ontwikkelingen voordoen - met dit nummer de reeks nieuwsbrieven van dit seizoen af. Wij danken allen die op enigerlei wijze hebben bijgedragen aan de influenzasurveillance in Nederland en hopen dat zij zich hiervoor ook volgend seizoen weer zullen inzetten!

Fig.1. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde influenza-achtige ziektebeelden (IAZ) per 10.000 inwoners per regio in week 17 van 2015 (bron: NIVEL, voorlopige gegevens).

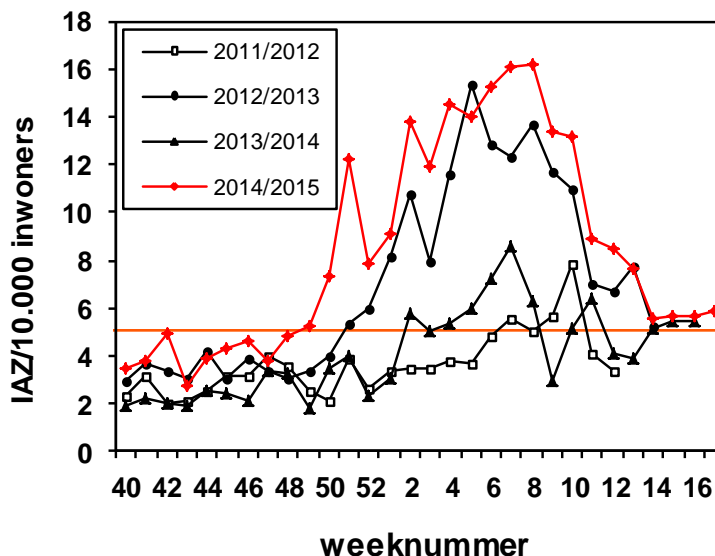

Fig.2. Aantallen door peilstationhuisartsen geregistreerde patiënten met IAZ in 2011-2015 per week en per 10.000 inwoners (bron: NIVEL). De oranje lijn geeft de epidemisch drempel weer.

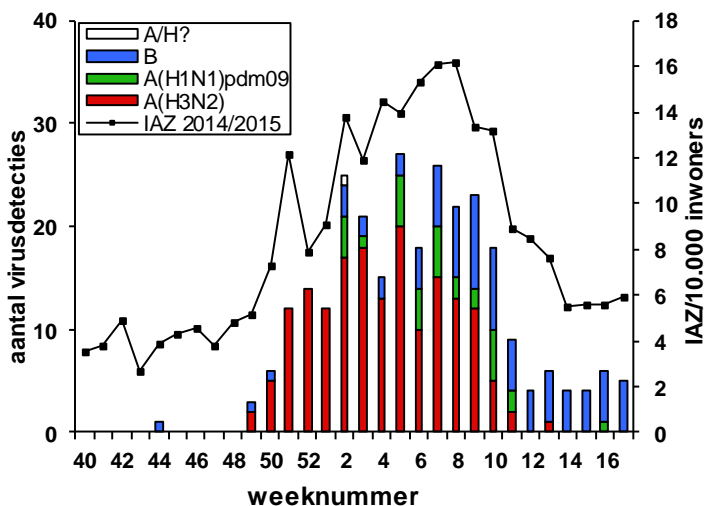

Fig. 3. Aantallen monsters van huisartspatiënten met een IAZ waarin influenzavirus is gedetecteerd, (as links), en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (as rechts) (bron: resp. RIVM en NIVEL).

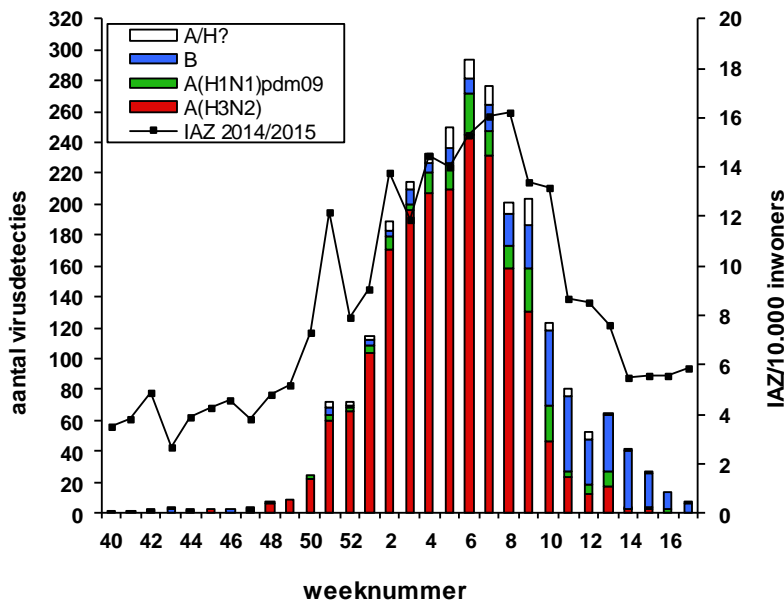

Fig. 4. Aantallen door het Erasmus MC gedetecteerde en naar het Erasmus MC vanuit diagnostische laboratoria opgestuurde virussen (as links) en incidentie van IAZ per week en per 10.000 inwoners (as rechts) (bron: resp. EMC en NIVEL).

Vaccinsamenstelling voor 2015/2016

De WHO heeft de samenstelling van het vaccin voor het noordelijk halfrond voor 2015/2016 als volgt vastgesteld:

- A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-gelijkend virus;
- A/Switzerland/9715293/2013 (H3N2)-gelijkend virus;
- B/Phuket/3073/2013-gelijkend virus.

De Nieuwsbrief ook op Internet

De Influenza-Nieuwsbrief is ook te vinden op:

<http://www.virosciencelab.com>

<http://www.virology.nl>

<http://www.nivel.nl>

<http://www.rivm.nl/Griep>

Nieuwsbrief Influenza-Surveillance 2014-2015

Colofon

Deze Nieuwsbrief komt tot stand door samenwerking van de volgende instanties en personen:

IGZ, Den Haag
Drs. Jan K. van Wijngaarden, arts,
Hoofdinspecteur Volksgezondheid

NIVEL, Utrecht
Dr. Gé A. Donker, huisarts en epidemioloog
Coördinator peilstations, NIVEL Zorgregistraties eerste
lijn

NIC: Prof. dr. Marion Koopmans, directeur

Erasmus MC, Rotterdam
Prof. dr. Guus F. Rimmelzwaan
Dr. Jan C. de Jong

RIVM, Bilthoven
Dr. Adam Meijer
Drs. Marit M. A. de Lange

Redactiesecretariaat:

Maria Silva
Nationaal Influenza Centrum
Afdeling Viroscience, Erasmus MC, Postbus 2040,
3000 CA Rotterdam